

Rapport från konkurrenskraftsrådet möte (industri/inre marknad) den 9 juni 2022

Sammanfattning

Medlemsstaternas ministrar ansvariga för inre marknad och industri möttes i konkurrenskraftsrådet den 9 juni 2022 i Luxemburg.

Vid mötet togs enhälligt beslut om allmän inriktning om förslag till direktiv om konsumentkrediter. Ministrarna genomförde därpå orienteringsdebatt och antagande av lägesrapport gällande förslaget om europeisk halvledarakt och orienteringsdebatt om uppföljningen av Versaillesdeklarationen om hur resiliensen i de europeiska industriella ekosystemen kan stärkas.

Under övriga frågor fick ministrarna kort information om förslaget gällande mer konsumentmakt i den gröna omställningen. Vidare informerade inkommande tjeckiska ordförandeskapet om sitt arbetsprogram.

Franska ordförandeskapet representerades av Agnes Pannier-Runcher, minister för energiomställning. Kommissionen representerades av EVP Vestager och kommissionärerna Reynders justitie frågor och Breton inre marknad och industri.

Sverige representerades av Ss Krister Nilsson, Utrikesdepartementet

I samband med mötet hölls en informell lunchdiskussion om inre marknaden och hållbar utveckling.

Nedan följer rapport från rådets möte.

Dp 1 Antagande av dagordningen dok 9634/22

Dagordningen antogs.

Dp 2 Godkännande av A-punkterna icke lagstiftande aktivitet dok 9640/22

A-punkterna godkändes enligt dok 9640/22

Dp 3 Förslag till direktiv om konsumentkrediter – *allmän inriktning*

ORDF anförde inledningsvis att förslaget till reviderat konsumentkreditdirekt syftade till att stärka konsumentskyddet, ta bort fragmentering på marknaden och underlätta gränsöverskridande erbjudande av kreditjänster. Det nya regelverket skulle möta utmaningar som bl.a. pandemin fört med sig och utgjorde en bra balans.

KOM (Didier Reynders) tackade de slovenska och franska ordförandeskapen för allt arbete som lagts ner på denna rättsakt. Det var viktigt att regelverket anpassades efter de nya aktörer och produkter som dykt upp på marknaden samt att skydda konsumenterna, i synnerhet de särskilt sårbara konsumenterna. KOM ville ha ett så brett tillämpningsområde som möjligt och hade gärna sett att fakturakrediter och lånebaserad gräsrotsfinansiering fortsatt skulle omfattas. Cirka 40% av konsumenterna fick förhandsinformationen samma dag som de ingick avtal om krediten, så rådets ändring tillbaka till nuvarande text "i god tid" var inte bra. Men KOM ansåg att det var bra att rådet stödde krav på finansiell utbildning. Andra viktiga aspekter var harmoniseringen och att de problem som bl.a. de höga energipriserna medfört på kreditmarknaden, kunde bemötas.

LU kunde stödja texten men hade önskat att förslaget gick längre när det gällde harmoniseringsgraden. Att artikel 114 i fördraget var grunden för detta direktiv hade inte respekterats och nu riskerade aktörerna att mötas av 27 olika regelverk. **ES** uttalade stöd för texten och ansåg att detta var ett viktigt steg för att motverka överskuldssättning. Bestämmelserna om kreditprövning var viktiga men fick samtidigt inte gå så långt så att de hämmade marknaden. **ES** efterlyste också ytterligare harmonisering. **DK** kunde stödja förslaget som vara välbalanserat och innebar ett högt konsumentskydd. **DK** hade gärna sett ett förbud mot marknadsföring av högkostnadskrediter och underströk vikten av reglerna om kreditprövning. **BE** uttryckte stöd för texten och lyfte också särskilt bestämmelserna om kreditprövning. **EE** hänvisade till sitt gemensamma uttalande med **LT** och påtalade att de helst hade velat utesluta räntefria krediter helt från tillämpningsområdet. **LV** kunde stödja texten och underströk vikten av att bestämmelserna om kreditprövning inte ändrades. **DE** ansåg att texten var välbalanserad och kunde stödjas. Bestämmelserna om kreditprövning var viktiga men de fick inte bli för rigida så att låginkomsttagare uteslöts från kreditmarknaden. **FI** påpekade hur viktigt det vara att motverka överskuldssättning och var nöjda med dessa bestämmelser i förslaget. **FI** hade gärna sett en annan utformning av bestämmelserna om marknadsföring så att viktig information inte utelämnades. **CY** kunde stödja texten men ansåg att bestämmelsen om att förhandsinformation skulle lämnas "i god tid" före avtalets ingående var otydligt. **SI** ansåg att texten var proportionerlig och kunde stödjas. **LT** hänvisade liksom **EE** till deras gemensamma uttalande om räntefria krediter. **PT** kunde stödja texten men hade gärna sett att fakturakrediter behållits i tillämpningsområdet samt att ytterligare harmonisering hade nåtts. **PL** tackade särskilt för att bestämmelserna om utfallet av en negativ kreditprövning inte hade luckrats upp. **HR** ansåg att texten var välbalanserad och skulle underlätta gränsöverskridande tjänsteutbyte. **MT** tackade **ORDF** särskilt till att man tagit till sig **MT** synpunkter om räntetak, effektiv ränta och kreditprövning.

ORDF tackade för stödet för den allmänna riktlinjen och konstaterade att det nu fanns ett mandat för påbörja trepartssamtalen med **EP**.

DP 4 Förordning om inrättande av ramverk för att stärka det europeiska ekosystemet för halvledare (halvledarakten) - orienteringsdebatt

ORDF (Pannier-Runacher) sammanfattade förhandlingsläget på teknisk nivå med fokus på den kompromisstext som **ORDF** presenterat efter **MS** initiala kommentarer på **KOM**:s förslag om **ECA**:s tre pelare. Detta hade också mynnat i en lägesrapport inför **KKR**. I sitt bakgrundsunderlag hade **ORDF** ställt två frågor, dels om **MS** ansåg att det fanns anledning till åtgärder på halvledarområdet, dels om **EU** gjorde tillräckligt för att avhjälpa situationen via den föreslagna Chipsakten.

KOM (EVP Vestager) såg fram emot diskussionen i rådet och förklarade att flera europeiska halvledarprojekt var i pipeline. Den ekonomiska utvecklingen, pandemin och senast kriget i **UA** hade påvisat att bristen av mikrochip utgjorde stora hinder för den digitala utvecklingen. Mikrochip var centrala i vår ekonomi och väntades bli än mer viktiga för framtiden. Att etablera produktion gick långsamt och detta hindrades ytterligare av att endast vissa regioner och städer hade rätt förutsättningar. Vestager markerade att den rättsliga grunden för **ECA** fanns i fördraget och att det inte var tal om att ändra på eller införa nya regler. Samarbetet mellan **EU** och **USA** i **TTC** lyftes som en positiv aspekt som också förbättrade **EU**:s ställning. Det var viktigt att **SME**:s var delaktiga i denna utveckling, det skulle krävas engagemang från både stora och små företag. **Kommissionär Breton** menade att efterfrågan och utbud på mikrochip var i obalans. Att sätta upp en fabrik tog 3-5 år vilket skulle bli en stor utmaning med tanke på den massiva efterfrågan. Påpekade att det inte var realistiskt att **EU** skulle producera alla mikrochip, men åtminstone försäkra ett högre självförsörjande. För att åstadkomma detta krävdes finansiella insatser. Lyfte företaget **ASML** som var det enda i Europa att bygga de maskiner som krävdes för att producera mikrochip samt **ES** som hade lanserat ambitiösa nationella planer inom området.

En fullständig bordrunda hölls (med undantag från **CY**) där **MS** i stort välkomnade framstegen i rådet och lägesrapporten. Samtidigt framhölls en lång lista med exempel på förbättringspotential. De

kontroversiella punkterna, som även lyfts på teknisk nivå, handlade främst om inkluderingen av så kallade mogna *current generation* mikrochip (**LT, IT, RO, NL, SK, PL, HU, CZ, AT** med flera) som bland annat bilindustrin behövde. Säkerställandet av *level playing field* (**LT, BE, IE, RO, LV, EL, BG, SK, LU, MT**) för både för företag och MS framhölls samt vikten av cirkularitet (**BE, PT, SE, DE, HU**). Kvarstående frågetecken kring finansiering och vikten att inte föregå MFF:en framgick av **AT, BE, DE, SE, PT, EE**. Frågan om administrativa bördor lyftes av **AT, DK, LV, HR, LU**, närmare bestämt att minimera bördan av informationsinhämtning samtidigt som man maximerade användandet av den inhämtade informationen. Vikten av fortsatt starka externa handelsrelationer understöddes av **LT, DK, IE, LV, FI, EL, NL, SE, MT**. Användandet av statsstöd endast med starka skyddsåtgärder främjades av **DK, FI, NL, SE, SK**.

Några MS (**SI, ES, PL, HR**) lyfte även konsortiet ECIC som potentiellt problematisk och resurskrävande. I stället behövde resurserna riktas direkt mot företagen. **ES** lyfte att 12 miljoner Euro av ES:s RRF nu skulle gå till nationell halvledarverksamhet. Krishanteringsmekanismen var ett tema som flera MS (**LT, RO, NL, PL, LU, SI**) ansåg behövde vara proportionerlig, särskilt när det kom till informationsinsamling, och ESB behövde ges en större roll. **FI** och **NL** beklagade att KOM inte lagt fram en konsekvensanalys. Några MS undrade också vad kopplingen till SMEI var och andra påpekade vikten av en stark skillsagenda i samband med ECA. För inkommande ordförandeland **CZ** var ECA en prioritering och en särskild fråga var att bredda begreppet *first of a kind* till att även omfatta *current generation* mikrochip.

Vestager ansåg att diskussionen om att inkludera mogna chips skulle bli mycket svår och ställde frågan till rådet om en sådan ändring skulle vara vettig givet ECA:s målsättningar. Instämde att samarbetet med externa aktörer var mycket viktigt. KOM räknade med att optimera informationsinhämtningen samtidigt som man begränsade den administrativa bördan. Skillsagendan var en mycket viktig faktor där up- och reskilling skulle ha avgörande betydelse för marknadens utveckling i EU. Vad gällde bristen på konsekvensanalys var KOM redo att ytterligare förklara vissa aspekter om det krävdes; det var viktigt att vara noggrann men också att vara snabb. **Breton** tillade att KOM var öppna för alla samarbetspartners i detta ekosystem. Betonade att megafabriker inte skulle kunna byggas överallt men att det var viktigt med tillgänglighet. Därför krävdes ett nätverk av de föreslagna kompetenscentrumen för att kunna länka all kunskap. Ansåg att så länge mikrochipen var innovativa så kunde de vara mogna (tydlig diskrepans i attityd jämfört med Vestager).

DP 5 Förstärkning av resiliensen i de europeiska industriella ekosystemen (uppföljning av Versaillesdeklarationen) – orienteringsdebatt

Ordf (Pannier Runacher) inledde med att redogöra för den geopolitiska kontexten där Versaillesdeklarationen tog upp fem strategiska områden där EU behövde stärka sin resiliens utifrån en holistisk ansats. Ordf. nämnde att dagens orienteringsdebatt var därmed att ses som en uppföljning av debatten om kritiska råmaterial från KKR den 24 februari.

KOM (EVP Vestager) ansåg att EU:s försörjning av kritiska råvaror hade testats hård under pandemin och RU militära aggression av Ukraina som visat hur sårbara värdekedjorna var. Viss övervakning av EU:s strategiska beroenden och sårbarheter i värdekedjorna var därför berättigad. Samtidigt var det viktigt att behålla det globala perspektivet där strategiska partnerskap och handel med tredje land förblev öppen. KOM arbetade därför med en diversifierad ansats från initiativ för att stärka konkurrenskraften på inre marknaden där KOM redan lanserat flera verktyg som byggde på frivillighet bl.a. industriallianser som kunde verka som katalysatorer för att locka investeringar och där IPCEI, InvestEU kunde gå in med konkret stöd. Ökad utvinning och återvinning inom EU var också två områden som skulle stärka industrin genom mindre beroende av ofta få leverantörer. Ökad efterfrågan och därtill ökade priser var ett faktum. KOM ville därför titta på långsiktig och hållbar försörjning både genom diversifierade värdekedjor och genom att använda de resurser som vi hade inom EU optimalt från utvinning till återvinning. Vidare behövdes licensiering processerna i MS snabbas på och vinstgenererande projekt måste kunna få ett ja samtidigt som miljö- och sociala standarder

respekterades. Om ny lagstiftning på EU nivå behövdes så var KOM redo att lägga fram sådan men en rättsakt skulle enbart vara en del av lösningen på EU:s försörjningsproblem och uppmanade MS och dess företag att redan nu själva arbeta på smarta lösningar.

KOM (Breton) menade att samtliga parter insåg att EU stod inför ett paradigmskifte. Att kunna garantera tillgång till kritiska råmaterial och teknologi var en förutsättning för att bibehålla konkurrenskraft för EU:s industri. KOM hade fört en dialog med olika sektorer inom industrin och samtliga var oroad över ökade geopolitiska spänningar och prisökningar. Att vara beroende av enbart ett land (Kina) i en värld där många aktörer tävlade om samma material var inte längre en framkomlig strategi. För att EU skulle kunna leverera på den digitala och gröna omställningen behövde vi utarbeta alternativa försörjningsstrategier som ingrep en bred ansats med ökad utvinning, återvinning inom EU och nya partnerskap och handel. Alla politiska kanaler behövde användas inkl. ny lagstiftning där mervärdet sådan kunde bidra till att identifiera prioriterade råmaterial, underlätta licenser, tydlig märkning och slå fast kvantifierbara mål. Beträffande ökad utvinning (gruvdrift) hade det länge ansetts som en mindre respektabel aktivitet, KOM var dock övertygad att teknisk innovation skulle bidra till att utvinning inom EU kunde göras i enlighet med både miljö- och sociala standarder samt minskat koldioxidavtryck genom minskade transporter.

HLG Ordf. (Blockert) avrapporterade från senaste HLG mötet 19 maj där uppföljning av Versaillesdeklarationen diskuterats. HLG:s delegater menade att behov av minskat beroende ökad resiliens i EU:s värdekedjor förelåg. Beträffande produktionsmål skulle HLG återkomma till diskussionen då data saknades. HLG hade berört behovet av att fördjupa inre marknaden, förenkla regler och "urban mining". Vidare ansåg HLG delegater att EU borde använda sig av existerande verktyg industriallianser, IPCEI och offentliga – privata partnerskap. Det förelåg även stöd för den internationella dimensionen för att skapa robusta värdekedjor som frihandelsavtal och strategiska partnerskap.

Påföljande diskussion speglade i stort MS inlägg i debatten om halvledarakten där MS ansåg att EU behövde stärka resiliensen i de strategiska områdena och minska beroendet av tredje part i motsvarande värdekedjor, något som pandemin och Rysslands militära aggression hade tydliggjort.

Samtliga MS **PT, BE, DE, FI, LV, SE, EE, EL, SI, BG, IT, RO, AT, HR, ES, DK, CZ, IE, MT, PL**, ansåg att EU måste bli mer oberoende. En översyn av fyndigheter och möjligheter till utvinning inom EU och MS var viktigt. Samtidigt var det tydligt att EU inte skulle kunna producera allt och därför borde fokus ligga på att diversifiera värdekedjorna. Förutsättningar för detta var en fortsatt öppen och fri handel samt ingå fler strategiska partnerskap med tredje länder. **IT, RO, BG, PL, HU**, ansåg att EU skulle behöva mer utvinningsindustri (gruvor) i framtiden då efterfrågan skulle öka och EU:s oberoende måste kunna garanteras.

Flera MS **FI, AT, SE, NL** framhöll vikten av att upprätthålla en rättvis konkurrens för en välfungerande inre marknad. **FI** ansåg inte att nya "krisinstrument" för de strategiska områdena behövdes och **FI, SE** var kritiska mot eventuella förslag om produktionsmål.

Flera MS **BE, DE, FI, HR, FI, SE, ES, PT, IE, LV, AT** framhöll en holistisk ansats och behovet av att utveckla den cirkulära ekonomin och ny teknik för återvinning av råmaterial.

Flera MS **LT, DE, AT** lyfte upp energiområdet som det främsta strategiska området. EU:s oberoende från extern energiförsörjning var prioriterat och välkomnade initiativet RepowerEU. **IT, SI, PL** påpekade vikten av EU:s oberoende gällande livsmedelsproduktion, om EU:s medborgare inte hade något att äta skulle ökad produktion av halvledare snabbt bli obsolet.

PT, SK, NL ansåg inte att EU skulle reglera allt på detaljnivå utan fokusera på att skapa ett bra företagsklimat på den inre marknaden.

KOM (EVP Vestager) ansåg att debatten varit nyanserad vilket gagnade rådet. En strategi och lista över råmaterial skulle vara bas för vilka partnerskap som skulle kunna ingås med tredje länder. KOM ville skapa ett ramverk inom vilket företag skulle kunna ingå avtal då företagen själva bäst visste vilka råmaterial de var i behov av och marknaden måste fortsatt fungera. Ökad gruvdrift inom EU skulle innebära ökade kostnader för råmaterial p.g.a. höga sociala och miljöstandarder men givet sårbarheten i värdekedjorna kanske det var värt att investera och bära kostnaderna. IPCEI var för marknadsmisslyckanden där vissa spjutspetsteknologier inte skulle kunnat utvecklas utan statligt stöd. EU behövde trappa upp takten av utvecklingen av kretsloppsekonomin och se över vad vi kunde återvinna. EU hade inte tid att vänta på att återanvänt material togs fram på annat håll.

KOM (Breton) ansåg att samtliga MS var inne på samma linje det brådskade med att minska beroendet inom de strategiska områdena. EU stod inför ett paradigmskifte genom diskussionen om minskat beroende av rysk olja, och gas och andra råmaterial. Frågan var om EU hade en plan B? Ökat samarbete och partnerskap med tredjeländer som delade EU:s värderingar hände inte över en natt men det var inte heller möjligt att stänga ner en strategisk sektor för att prioritera en annan vilket skulle vara katastrofalt. Därför behövde EU titta närmare på vad vi kunde utvinna och återvinna. För ökad utvinning inom EU skulle kosta och stora investeringar skulle behöva göras, både offentliga och privata medel måste till. Samtidigt hade EU en bättre och grönare teknologi än tredje länder vilket skulle tillåta utvinning med lägre påfrestningar på miljön och respektera sociala standarder. EU måste även ställa sig frågan vad vi kunde erbjuda övriga världen och inte bara se vår egen efterfrågan.

Övriga frågor

6a Mer konsumentmakt i den gröna omställningen, information från ordförandeskapet

ORDF beskrev kort förslaget. **KOM** (Reynders) uppgav vikten av att konsumenterna var involverade i den gröna omställningen. Det var därför viktigt att de erhöll korrekt information för att kunna göra väl avvägda val. Förslaget innehöll därför bl.a. bestämmelser som förbjöd s.k. grönmålning och om förtida åldrande. Fyra rådsarbetsgruppsmöten hade ägt rum och KOM såg fram emot det fortsatta arbetet om detta förslag

6b Inkommande CZ ordförandeskapets arbetsprogram

Den CZ delegationen informerade om arbetsprogrammet för sitt ordförandeskap. Inom konkurrenskraftsrådets område skulle frågor som strategiska beroenden i en öppen handel och stärkande av den inre marknaden ske. Prioriterade lagstiftningsfiler var bl.a. halvledarakten, geografiska ursprungsbezeichnungar, allmänna produktsäkerhetsförordningen och maskinprodukter. Formella KKR äger rum 29 september och 1 december. Informella KKR äger rum 19–20 juli i Prag.